

مرمت تزئینات معماری در دوره اسلامی

زهرا امانپور

کارشناس مهندسی معماری، دانشگاه آزاد تهران جنوب، Z.Amanpour96@gmail.com

چکیده

آفرینش زیبایی در هنر ایران بر اصل تزئین استوار است.

می دانیم یکی از ویژگی های معماری اسلامی تزئیناتی که می توان در، دیوارها و سطوح داخلی و خارجی بنا است و به دیگر عناصر معماری روح می بخشد نام ببریم، عامل اصلی تکوین هنر اسلامی و زیبایی خیره کننده معماری تزئیناتی است که رفته رفته با قدمت آن، باعث چشم گیری و نشان دهنده هنر معماری ایرانی در بناهای تاریخی می باشد. هنرهای تزئینی و تزئینات دامنه وسیعی از سرامیک، چوب، شیشه، فلز و ... می باشد، از سویی تزئینات در هنرهای اسلامی یکی از مهم ترین و موثرترین مولفه های وحدت بخش در بنا و آثار تاریخی به شمار می آید، شکوه و زیبایی معماری ایرانی به خصوص در دوره اسلامی به تزئینات و نوع آن بسیار وابسته است. بناهای باقی مانده از دوره اسلامی تزئینات گوناگون دارد که توسط ایرانیان به تکامل رسیده. در معماری ایرانی قبل و پس از اسلام، عنصر تزئین نقش اساسی دارد و با حضور تزئینات معماری و ساختمان جذاب تر و همچنین دلنشین تر می شود، که این عناصر تزئینی از باورها، عقاید کهن و هویت مردم ریشه دارد.

از سویی در این مقاله تلاش می شود تا نوع تزئینات و چگونگی مرمت و حفاظت درست از این تزئینات بررسی شود تا بتوانیم در جهت ماندگار ماندن تزئینات بناهای تاریخی اثرگذار باشیم.

واژگان کلیدی: معماری اسلامی، تزئینات، مرمت، معماری ایرانی، هویت

۱- مقدمه

هنرهای تزئینی جزئی جدایی ناپذیر از معماری ایرانی بوده و این هنرها همزمان با توسعه معماری در هر دوره پیشرفت کرده است. هنرهای تزئینی در معماری گاه به صورت سطوحی بر روی بدنه ساختمان و گاه به صورت عنصری مستقل در بنا خودنمایی می کند و در مواردی به عنوان جز مکمل درب و پنجره ها ظاهر می گردد. تزئین بخشی از پیکره بنا است اما میدانیم که ذات معماری ایرانی تزئین نیست. هنر ایرانی به دلیل برخورداری ذاتی از حس زیبایی شناسی این پدیده را در محصولات مختلف خود اعم از معماری و اشیا به کار گرفته است و خلاقیت، ابداع و نوآوری را می توان از طریق این عناصر به دست آورد. موضوع مورد بحث نقش اصلی این تزئینات و مرمت و تداوم درست این تزئینات می باشد، که در ادامه به معرفی انواع تزئینات و چگونگی مرمت و حفاظت آنان خواهیم پرداخت.